

तत्रस्थांश्च पुनर्द्रष्टुं पाण्डवान्पुरुषर्षभान् । वासुदेवस्यागमनमत्रैव परिकीर्तितं ।
 मार्कण्डेयसमाख्यामुपाख्यानानि सर्वशः । पृथोर्वैत्यस्य यत्रोक्तमाख्यानं परमर्षिणा ।
 संवादश्च सरस्वत्यास्तार्क्ष्यैः सुमहात्मनः । मत्स्यापाख्यानमत्रैव प्रोच्यते तदनन्तरं ।
 मार्कण्डेयसमाख्याच पुराणं परिकीर्तयते । ऐन्द्रद्युम्नमुपाख्यानं धौन्धुमारन्तथैव च ।
 पतिव्रतायाश्चाख्यानं तथैवाङ्गिरसं स्मृतं । द्रौपद्याः कीर्तितश्चात्र संवादः सत्यभामया ।
 पुनर्देवतवनञ्चैव पाण्डवाः समुपागताः । घोषयात्रा च गन्धर्वैर्यत्र वद्धः सुयोधनः ।
 द्वियमाणस्तु मन्दात्मा मोक्षितोऽसौ किरीटिना । धर्मराजस्य चात्रैव मृगस्वप्ननिदर्शनं ।
 काम्यके काननश्रेष्ठे पुनर्गमनमुच्यते । ब्रीहद्रौणिकमाख्यानमत्रैव वज्रविस्तरं ।
 दुर्व्याससोऽयमुपाख्यानमत्रैव परिकीर्तितं । जयद्रथेनापहारे द्रौपद्याश्चाश्रमान्तरात् ।
 यत्रैतमन्वयाद्भोमो वायुवेगसमो जवे । चक्रैश्चैनं पञ्चशिखं यत्र भीमोमहाबलः ।
 रामायणमुपाख्यानमत्रैव वज्रविस्तरं । यत्र रामेण विक्रम्य निहतोरावणोयुधि ।
 सावित्र्याश्चायमुपाख्यानमत्रैव परिकीर्तितं । कर्णस्य परिमोक्षोऽत्र कुण्डलाभ्यां पुरन्दरात् ।
 यत्रास्य शक्तिं तुष्टोऽसावदादेकबधाय च । आरण्येयमुपाख्यानं यत्र धर्मोऽन्वशात्सुतं ।
 जग्मुर्लब्धवरा यत्र पाण्डवाः पश्चिमां दिशं । एतदारण्यकं पर्वं तृतीयं परिकीर्तितं ।
 अत्राध्यायशते द्वे तु संख्यया परिकीर्तिते । एकोनसप्ततिश्चैव तथाध्यायाः प्रकीर्तिताः ।
 एकादश सहस्राणि श्लोकानां षट्शतानि च । चतुःषष्टिस्तथा श्लोकाः पर्वण्यस्मिन्प्रकीर्तिताः ।
 अतः परं निबोधेदं वैराटं पर्वं विस्तरं । विराटनगरे गत्वा श्मशाने विपुलां शमीं ।
 दृष्ट्वा सन्निदधुस्तत्र पाण्डवाह्वायुधान्युत । यत्र प्रविश्य नगरं कृद्मना न्यवसंसु ते ।
 पाञ्चालीं प्रार्थयानस्य कामोपहतचेतसः । दुष्टात्मनो वधो यत्र कीचकस्य वृकोदरात् ।
 पाण्डवान्वेषणार्थञ्च राज्ञोर्दुर्योधनस्य च । चराः प्रस्थापिताश्चात्र निपुणाः सर्वतोदिशं ।
 नच प्रवृत्तिस्तैर्लब्धा पाण्डवानां महात्मनां । गोघ्नश्च विराटस्य त्रिगर्तैः प्रथमं कृतः ।
 यत्रास्य युद्धं सुमहत्तैरासील्लोमहर्षणं । द्वियमाणश्च यत्रासौ भीमसेनेन मोक्षितः ।
 गोधनञ्च विराटस्य मोक्षितं यत्र पाण्डवैः । अनन्तरञ्च कुरुभिस्तस्य गोघ्नहणं कृतं ।
 समस्ता यत्र पार्थेन निर्जिताः कुरवो युधि । प्रत्याहृतं गोधनञ्च विक्रमेण किरीटिना ।
 विराटेनोत्तरा दत्ता स्तुषा यत्र किरीटिनः । अभिमन्युं समुद्दिश्य सौभद्रमरिघातिनं ।
 चतुर्थमेतद्विपुलं वैराटं पर्वं वर्णितं । अत्रापि परिसंख्याता अध्यायाः परमर्षिणा ।
 सप्तषष्टिरथोपूर्णा श्लोकानामपि मे शृणु । श्लोकानां द्वे सहस्रे तु श्लोकाः पञ्चाशदेव तु ।
 उक्तानि वेदविदुषा पर्वण्यस्मिन्महर्षिणा । उद्योगपर्वं विज्ञेयं पञ्चमं शृण्वतः परं ।
 उपप्लव्ये निविष्टेषु पाण्डवेषु जिगीषया । दुर्योधनोऽर्जुनश्चैव वासुदेवमुपास्थितौ ।
 साहाय्यमस्मिन्समरे भवान्नौ कर्तुमर्हति । इत्युक्ते वचने कृष्णो यत्रोवाच महामतिः ।